

YETKİN MÜHENDİSLİK YASA VE YÖNETMELİĞİNE İLİŞKİN GEREKÇE

01/01/1998 itibarı ile ülkemizde 52 üniversitede mühendislik-mimarlık eğitimi verilmektedir. Bunların 32 tanesinde de inşaat mühendisliği bölümü bulunmaktadır. Bu üniversitelerde mühendislik eğitimi alan kişiler, mezun oldukları günden başlamak üzere, 28 Haziran 1938 günlü "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun"a göre mühendislik hizmeti verme hakkına sahip olmaktadır.

Belirtilen yasaya göre mühendislik diploması alan herkesin, uygulamada herhangi bir deneyime sahip olmaksızın, bir anlamda, sınırsız mesleki yetki ile donatılması, hizmetin niteliği ve güvenilirliği bakımından zaman zaman sakıncalar yaratmaktadır. Benzer sorunla karşılaşan bir çok ülke, hizmetin verilmesi aşamasında oluşabilecek risklerin azaltılmasını sağlamak amacı ile Yetkin Mühendislik sistemini uygulamaya sokmuştur.

Hazırlanan ve ilişkide sunulan yasa ve yönetmelik taslaklarının amacı çağdaş tekniklere uygun, kaliteli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin ülkemizde kişileri ve toplum yararına sunulmasını ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesini sağlamaktır.

Yetkin Mühendis, mesleki bilgisini ve deneyimini çağdaş tekniklere uygun olarak, kişi ve toplum yararına sunan, çalışmalarını meslek etiği kurallarından ayrılmadan sürdüren ve mesleki çalışmalarından her anlamda sorumlu tutulan mühendistir.

Sonuç olarak Yetkin Mühendislik Kurumu ile varılmak istenen hedefler aşağıdaki biçimde özetlenebilir:

- i)** Hizmetin kişi ve toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenirliliğin artırılması
- ii)** Hizmetin yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan kişilerce verilmesi
- iii)** Hizmetin verilme sürecinde, hizmeti veren kişilerin mesleki ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi
- iv)** Bilginin çok çabuk eskimesi nedeni ile hizmeti veren kişilerin çağdaş teknikleri izleyebilmeleri için "sürekli mesleki eğitim" sürecine tabi tutulmalarının sağlanması

YETKİN MÜHENDİSLİK HAKKINDA YASA TASLAĞI

Madde 1- Amaç

Bu yasanın amacı çağdaş tekniklere uygun, kaliteli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin tüm ülkede kişiler ve toplum yararına sunulmasını ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesini sağlamak üzere oluşturulan Yetkin Mühendislik kurumunun ve işleyiş esaslarının tanımlanmasıdır.

Madde 2- Tanım

Yetkin Mühendis, ilgili mühendislik meslek odası bünyesinde oluşturulan Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından mesleki bilgisi ve yüksek öğrenim sonrasında edindiği mesleki deneyimi değerlendirilen; başarılı bulunması halinde ilgili uzmanlık alanında çağdaş tekniklere uygun, düzeyli ve güvenilir mühendislik hizmetlerini kişiler ve toplum yararına sunmak üzere yeterli bilgi ve deneyime sahip olduğu yine aynı kurul tarafından belgelendirilen; çalışmalarını meslek etiği kurallarından ayrılmaksızın sürdüren mühendistir. Dolayısı ile mesleki uygulama sayılan konularda sorumluluk ifade eden imza yetkisini taşır.

Madde 3-

Yetkin Mühendis olabilme koşulları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymemiş olmak
- b) TMMOB üyesi ilgili mühendislik meslek odasına üye olmak
- c) İlgili mühendislik meslek odası tarafından hazırlanan Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen konularda ve sürelerde mesleki faaliyette bulunmuş olmak ve bu durumu belgelemek
- d) İlgili mühendislik meslek odası tarafından hazırlanan Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen sınavda başarılı olmak

Madde 4-

Madda 3'ün (a), (b), (c) paragraflarında belirtilen koşulları yerine getiren aday, sınava girmek üzere Yetkin Mühendislik Kurulu'na yazılı olarak başvurur.

Yetkin Mühendislik Kurulu başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde başvuruyu değerlendirir ve gerekli başvuru koşullarının yerine getirilmiş olması halinde adayı sınava çağırır.

Sınavda başarılı olan adaya, özel bir törenle Yetkin Mühendislik Yemini ettirilerek Yetkin Mühendislik Belgesi ve özel Yetkin Mühendislik Mühürü verilir. Sınavda başarılı olamayan aday, ancak bir tam yıl geçtikten sonra yeniden başvurabilir. Beş kez sınava girmesine karşın başarılı olamayan aday, tekrar sınava girebilme hakkını kaybeder.

Madde 5-

Yetkin Mühendis ünvanını alan meslek mensubu her yıl, o yıl için Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından belirlenecek konu ve sürede Meslek-içi Eğitim ve Geliştirme çalışmalarına katılacaktır.

Madde 6-

Yetkin Mühendis, mesleğini sadece Yetkin Mühendis ünvanını aldığı mesleki uzmanlık alanında icra eder. Uzmanlık alanları, ilgili mühendislik meslek odası tarafından hazırlanan Uygulama Yönetmeliğinde tanımlanır.

Madde 7-

Yetkin Mühendis, yaptığı işin gereği olarak yetkin olmadığı bir uzmanlık alanına giren konularda, o alanda yetkin olan mühendis veya mühendislerle çalışmak zorundadır.

Madde 8-

Yetkin Mühendis, mesleki hizmetlerini mesleki ilkeler ve ilgili mühendislik meslek odası tarafından hazırlanan Etik Kurallar Yönetmeliğine göre yürütür.

Madde 9-

Yetkin Mühendis mesleği ile ilgili olarak yaptığı tüm işlerle ilgili belgeleri, imzası ile birlikte Yetkin Mühendislik Mühürü'nü kullanarak onaylayacaktır.

Madde 10-

Yetkin Mühendis mesleği ile ilgili olarak yaptığı her işi kronolojik olarak listeleyecektir. Listenin her bir sayfası Yetkin Mühendis'çe imzalanacak ve Yetkin Mühendislik Mühürü ile mühürlenecektir. Bu listenin bir kopyası, her takvim yılı sonunda Yetkin Mühendislik Kurulu'na teslim edilecektir.

Madde 11-

Madde 9 ve Madde 10'da belirtilen belgeler resmi belge niteliğindedir.

Madde 12-

Yetkin Mühendis, üstlendiği görevlerle ve verdiği kararlarla ilgili tüm teknik, idari ve mali risklerden sorumludur.

Madde 13-

Yetkin Mühendislik yetkisi aşağıdaki koşullarda sona erer:

- 1- Kişinin iş göremeyecek biçimde akli ve bedensel maluliyetinin yasal olarak saptanması durumunda
- 2- Kişinin kendi yazılı başvurusu durumunda
- 3- Yetkin Mühendislik Kurulu aşağıda belirtilen durumlarda kişinin yetkisine süresiz iptal eder ise
 - a) Yüz kızartıcı bir suç işlediğinin yasal olarak belgelenmesi durumunda
 - b) Yetkin Mühendislik Etik Kurulunun yetki iptal cezası veya Oda Onur Kurulu ve TMMOB Yüksek Onur Kurulunun meslekte men cezası vermesi durumunda
 - c) Yetkin Mühendislik Kuruluna eksik ve yanlış bilgi ile başvurduğunun anlaşılması durumunda
 - d) Uygulamalarında mal ve cana zarar veren önemli hataları yaptığının saptanması durumunda
- 4- Yetkin Mühendislik Etik Kurulu, Etik Kurallar Yönetmeliğine göre meslek mensubunun yetkisini geçici olarak da iptal edebilir.

Madde 14-

Yetkin Mühendisler 2 yılda bir kendi aralarında genel toplantı yaparlar. Bütçelerini yıllık olarak hazırlar ve Oda Yönetim Kuruluna sunarlar.

Madde 15-

Yetkin Mühendislik Kurulu, Yetkin Mühendislerin kendi aralarında iki yıl için seçeceği yedi kişiden oluşur. Seçimin nasıl yapılacağı Uygulama Yönetmeliği ile düzenlenir. Yetkin Mühendislik Kurulu'nun görevleri şunlardır:

- a) Meslek içi eğitim programlarının esaslarını saptamak ve bu programları hazırlatmak, öğretim üyelerini belirlemek
- b) Yetkin Mühendislik sınav esaslarını saptamak, sınav jürilerini seçmek
- c) Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen diğer işleri yapmak

Madde 16-

Yetkin Mühendislik Etik Kurulu, Yetkin Mühendislerin mesleki uygulamalarında meslek etik kurallarına uyup uymadıklarını denetler ve bu hususta ileri sürülen şikayetleri değerlendirerek, Etik Kuralları Yönetmeliğine göre kararı verir. Yetkin Mühendislik Etik Kurulu, Yetkin Mühendislerin kendi aralarından iki yıl için seçeceği beş kişiden oluşur. Seçimin nasıl yapılacağı Uygulama Yönetmeliği ile düzenlenir.

Madde 17-

Yetkin Mühendislik Kurulu ile Yetkin Mühendislik Etik Kurulu'nun hizmetleri Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından atanan personel tarafından yürütülür.

Madde 18-

Yetkin Mühendislik Kurulu, Yetkin Mühendislik Etik Kurulu ve sınav jürisi üyelerine hakkı huzur ödenir. Ödenecek hakkı huzurların tesbiti Yetkin Mühendislerin 2 yılda bir yapılacak toplantılarında hazırlanacak bütçe taslağı çerçevesinde saptanır.

Yetkin Mühendislik Kurulu, Yetkin Mühendislik Etik Kurulu ve Yetkin Mühendislik Sekreterliğinin gelir ve giderleri Uygulama Yönetmeliğinde belirtilir.

Madde 19-

Yetkin Mühendisliği uygulamak isteyen Meslek Odaları uygulamaya ilişkin yönetmeliklerini hazırlamakla yükümlüdürler.

Madde 20-

Bu yasayı Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Madde 1

Yasa yürürlüğe girdikten sonra ilk 2 yıllık uygulama dönemi için Yetkin Mühendislik Kurulu ve Yetkin Mühendislik Etik Kurulu ilgili Meslek Odası Yönetim Kurulu tarafından atanır.

Geçici Madde 2

Bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihte, ilgili Meslek Odasının bu hususta yayınlayacağı Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen asgari süreyi doldurmuş olan mühendisler, Uygulama Yönetmeliğinde Geçici Madde ile belirtilen koşulları sağlamak kaydı ile başvuruda bulunabilirler.

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
YETKİN İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİ
TASLAĞI

1- Amaç

Bu yönetmelik sayılı Yetkin Mühendislik Yasasının amaç maddesinde belirtilen hedef doğrultusunda inşaat mühendisliği alanında Yetkin Mühendislik uygulama esasları ile ilgili düzenlemeleri kapsar.

2- Yetkin Mühendisliği Uzmanlık Alanları

İnşaat Mühendisliği hizmetleri kapsamında Yetkin Mühendislik uzmanlık alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- a) Yapı Mühendisliği
- b) Su Mühendisliği
- c) Ulaştırma Mühendisliği
- d) Geoteknik Mühendisliği
- e) Kıyı ve Liman Mühendisliği

Yetkin Mühendislik Kurulu gerekli gördüğü durumlarda yeni uzmanlık alanları tanımlayabilir. Yetkin Mühendislik ünvanı birden fazla uzmanlık alanında alınabilir. Yetkin Mühendis kendi uzmanlık alanındaki mesleki uygulamalarda meslek sorumluluğu ifade eden imza yetkisini taşır.

3- Yetkin İnşaat Mühendisi Olma Koşulları ve Süreci

3.1. Yüz kızartıcı herhangi bir suçtan mahkumiyeti bulunmamak

3.2. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odasına kayıtlı olmak

3.3. Madde 2'deki meslek alanlarında, Yetkin Mühendis Belgesine sahip mühendisler denetiminde en az 3 yıl proje ve en az 2 yıl uygulama olmak üzere toplam en az 5 yıllık deneyim sahibi olmak ve bu hizmetleri belgelemek

3.4. Yukarıdaki 3.1, 3.2 ve 3.3 maddelerindeki hususları yerine getiren Yetkin Mühendis Adayı İMO Yetkin Mühendislik Kurulu'na Yetkin Mühendislik Kurulunun belirlediği sınav harcı makbuzu ile birlikte yazılı olarak başvurur. Birden fazla uzmanlık alanı için başvuru ve sınav ayrı ayrı yapılır.

Aday yukarıda belirtilen belgelerin yanısıra Yetkin Mühendislik Kuruluna,

çizimler, şekiller ve bilgisayar çıktıları hariç, ortalama 3000 kelimelik bir "Teknik Rapor" sunar. Bu raporun ortalama 1500 kelimelik 1. bölümü adayın üzerinde çalıştığı bir tasarım projesinin çözümüne nasıl yaklaşıldığı ve çözümün nasıl gerçekleştirildiğine dair olacaktır (tasarım bölümü).

Raporun, ikinci 1500 kelimelik (ortalama) bölümü ise uygulamada yürüttüğü ya da yürütülmesine yardımcı olduğu bir şantiyenin ve projenin plan, program ve takibinin fiilen nasıl yapıldığına dair olacaktır (uygulama/denetim bölümü).

Belgeleri ve Teknik Raporu yeterli bulunan aday, İMO Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından başvuru gününden itibaren 6 ay içinde sınava çağrılır. Sınav aşağıda belirtildiği gibi 2 aşamadan oluşur:

3.4.1. Birinci gün adaydan, kendisine verilen bir problemin -tasarım ve uygulama boyutlarını içerecek biçimde- 1000 kelimeyi aşmamak üzere yazılı çözümü istenir.

3.4.2. İkinci gün sabahı bölümünde aday, bir gün önceki çözümü ile ilgili mülakata alınır.

3.4.3. İkinci gün öğleden sonraki bölümde, sınav jürisi adaya; mesleki genel konularda sorular sorar.

3.4.4. Sınavda başarılı olan adaya, özel bir törenle Yetkin Mühendis Yemini ettirilerek Yetkin Mühendislik Belgesi ve özel Yetkin Mühendislik Mühürü verilir.

3.4.5. Sınavda başarılı olamayan aday ancak bir tam yıl sonra yeniden başvuruda bulunabilir.

3.4.6. Beş kez sınava girmesine karşın, başarılı olamayan aday, tekrar sınava girme hakkını kaybeder.

4- Sınav Jürisi

4.1. Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından atanan 2 kişiden oluşur.

4.2. Sınav Jürisi sınav sonucunu Yetkin Mühendislik Kurulu'na rapor eder.

4.3. Aday sınav sonucuna, Yetkin Mühendislik Kurulu nezdinde itiraz edebilir. İtirazın değerlendirilebilmesi için, başvuru harcının 5 katı tutarında itiraz harcı yatırır.

İtirazın uygun bulunması durumunda itiraz harcı adaya iade edilir. Aksi takdirde itiraz harcı geri ödenmez ve aday 2 yıl boyunca yeniden sınava girmek için başvuruda bulunamaz.

5- Yetkin Mühendislik Yetkisinin devam etme koşulları:

Yasa Madde 7 ve Madde 10'daki koşulları sağlayan Yetkin İnşaat Mühendisi, aşağıdaki koşulları da yerine getirmek durumundadır:

- a) Aidatını düzenli olarak ödemek
- b) Her yıl, Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından belirlenecek sürede meslek-içi eğitim ve gelişme çalışmalarına katılmak ve belgelemek. Mazereti olanların durumu, Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından değerlendirilir.

Bu koşulları sağlamayan Yetkin İnşaat Mühendisi ile ilgili olarak Yetkin Mühendislik Etik Kurulu ihlalin niteliğine göre aşağıdaki cezaları uygular:

- i) Uyarı
- ii) Kınama
- iii) Yetkinin geçici iptali
- iv) Yetkinin kesin iptali

6- Yetkin Mühendislik Kurulu

Yetkin Mühendislik Kurulu 7 kişiden oluşur ve Yetkin Mühendislerin 2 yılda bir yaptıkları genel kurulda gizli oy, açık tasnif usullü seçimle göreve gelir.

7- Yetkin Mühendislik Etik Kurulu

Yetkin Mühendislik Etik Kurulu 5 kişiden oluşur ve Yetkin Mühendislerin 2 yılda bir yaptıkları genel kurulda gizli oy açık tasnif usullü seçimle göreve gelir.

8- Personel

Personel, Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından atanır. Görev süresi 2 yıldır.

9- Yetkin Mühendislik Kurulunun Görevleri:

- 9.1. Yetkin Mühendislik sınavlarını düzenlemek, sınav jürilerini atamak, itirazları değerlendirmek
- 9.2. Yetkin Mühendislerin ve adayların sicillerinin tutulmasını ve denetimlerinin yapılmasını sağlamak
- 9.3. Meslek İçi Bilgilendirme Seminerleri düzenlemek ve Üniversiteler ile uzman kuruluşlar tarafından düzenlenen kurs ve/veya seminerlerin denklğine karar vermek
- 9.4. Yılda 2 kez Yetkin Mühendislik sınav harçlarını, Yetkin Mühendislik yıllık aidatlarını ve huzur haklarını belirlemek
- 9.5. Uygulamanın gerektirdiği durumlarda gerek duyduğu geçici veya sürekli ek organların oluşturulması için Oda Yönetim Kurulundan talepte bulunmak

10- Yetkin Mühendislik Kurulunun Gelirleri:

Yetkin Mühendislik aidatları, sınav harç gelirleri, seminer, kurs, yayın, sosyal etkinlik gibi gelirlerden oluşur ve Oda Genel Kurullarında Oda Bütçesi içinde ayrı bir fasılda izlenir.

11- Yetkin Mühendislik Kurulunun Giderleri:

Huzur hakları, sekreteryaya, seminer, kurs, sınav, ilan, harç, yayın ve sosyal etkinlik gibi giderlerden oluşur ve Oda Genel Kurullarında Oda Bütçesi içinde ayrı bir fasılda izlenir.

Geçici Madde 1: Yasa ve Uygulama Yönetmeliği yürürlüğe girdikten sonra ilk 2 yıl için Yetkin Mühendislik Kurulu ve Yetkin Mühendislik Etik Kurulu Oda Yönetim Kurulu tarafından atanır. Bu ilk kurullar Oda Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

Geçici Madde 2: Yetkin Mühendislik Yasasının yürürlüğe girdiği tarihte en az 5 yıllık deneyimi bulunan inşaat mühendisleri, 3. madde de belirtilen koşulları (3.3 dışında) yerine getirmek kaydı ile başvuruda bulunabilirler.

Geçici Madde 3: Geçiş dönemi Yasa yayınlandığı günden itibaren 2 yıldır. Bu süre içinde Yasanın yayınlandığı tarihte 5-9 yıl mesleki kıdemi bulunanlar sınav için başvurabilirler. 10 ve daha fazla mesleki kıdemi bulunanların başvuruları Yetkin Mühendislik Kurulunca değerlendirilir. Oda Yönetim Kurulunun onayı ile Yetkin Mühendislik ünvanı verilir. Değerlendirme ile sonuçlandırılmayan başvuru sahipleri sınava çağrılır.

Geçici Madde 4: Yasanın yayınlama tarihinden itibaren 10 yıl süre ile Uygulama Yönetmeliğinin en az 3 yıl proje ve en az 2 yıl uygulama koşulları aranmayacaktır.

NOT: Yetkin Mühendislik Yasa ve Yönetmelik Taslağı ile ilgili görüşlerinizi aşağıdaki adrese göndermenizi bekliyoruz.

Adres : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Selanik Cad. 19/1 Kızılay - ANKARA

Tel : 0 - 312 - 419 38 82 (pbx)

Fax : 0 - 312 - 417 06 32